

اقتصاد سرآمد

یکشنبه ۱۹ آذر ۱۳۹۹ - شماره ۹۳۸

یادداشت

بازار گاز نخجوان در خطر است

حمیدرضا صالحی

ترکیه با کشف یک میدان در دریای سیاه و فقط با خطوط لوله‌های گاز جسارت بخرج داده و در حوزه انرژی برای خود نقش قائل است تا حتی بنوعی رقیب کشورهای بزرگ دارنده گاز محسوب شود. ما کشوری هستیم که بزرگ‌ترین مخازن گاز دنیا را داریم، پروژه‌های پارس جنوبی به نقطه‌ای رسیده که باید به صادرات با لوله و آل‌ان‌جی و تدارک زیرساخت عظیم فکر کنیم. ما باید تامین‌کننده بزرگ گاز و هاب منطقه باشیم به شرطی که با تدوین راهبرد استراتژی بتوانیم خسارت‌های وارد شده تا به امروز را جبران کنیم و در کنار بازیگرانی مثل روسیه نقش بزرگی بازی کنیم. ما می‌توانیم گاز را از طریق عراق به سوریه و مدیترانه و سپس از دریای سیاه به اروپا ببریم اگر منفعلانه عمل کنیم، علاوه بر نخجوان، در آینده عراق نیز گاز خود را از ترکیه؛ و پاکستان و افغانستان هم از ترکمنستان تامین خواهند کرد و ما به سمتی می‌رویم که فقط متقاضی داخلی خواهیم داشت، همانگونه که امروز هم کشور به اندازه کل اروپا مصرف گاز داریم.

بحث جدی در این منطقه حضور کشور ترکیه است که اخیرا با احداث خط لوله ترک‌استریم در دریای سیاه به طول ۹۲۰ کیلومتر بدنبال این است که بتواند نقش بیشتری در حوزه گاز بازی کند و حتی بتواند قرارداد واردات گاز از ایران و روسیه را تمدید نکند. از طرف دیگر بحث اخیر که منجر به جنگ آذربایجان و ارمنستان و در نهایت منجر به بازپس‌گیری اراضی قره‌باغ برای آذربایجان و ایجاد کریدور امن بین آذربایجان و نخجوان شد، نشان از این است که تغییراتی را در تبادلات قبلی انرژی شاهد خواهیم بود؛از جمله اینکه گاز مصرفی نخجوان که تاکنون از مسیر ایران عبور می‌کرد، از طریق کریدور جدید بین آذربایجان و نخجوان برقرار شود، ارتباطی که از قبل ترکیه با نخجوان داشت و از ماه‌های آوریل امسال نیز شاهد برگزاری مناقصه خط لوله انتقال ۸۰ کیلومتری گاز از ترکیه به نخجوان نشان می‌دهد که برنامه‌ها از قبل طراحی شده بود که نخجوان گاز را از ایران تامین نکند و از ترکیه و یا مسیر جدیدی که از آذربایجان فراهم می‌شود، بدست آورد.

البته این فرصت فقط برای گاز بین آذربایجان و ترکیه ایجاد نشده بلکه کریدور حمل‌ونقل و کالا هم است و تبادلات اقتصادی بیشتری می‌شود، بنابراین باید گفت که نقش ایران علاوه بر انرژی در حوزه‌های دیگر هم کمتر و تبادل کالا کاهش خواهد یافت و از سوی دیگر رابطه تاریخی آذربایجان و ترکیه تقویت می‌شود و منجر به این می‌شود که در واقع ترکیه بازار نخجوان را از آن خود کرده و این پیام را به ایران بدهد که سهم خود را از این منطقه کم کند.

ترکیه با کشف یک میدان در دریای سیاه و فقط با خطوط لوله‌های گاز جسارت بخرج داده و در حوزه انرژی برای خود نقش قائل است تا حتی بنوعی رقیب کشورهای بزرگ دارنده گاز محسوب شود. ما کشوری هستیم که بزرگ‌ترین مخازن گاز دنیا را داریم، پروژه‌های پارس جنوبی به نقطه‌ای رسیده که باید به صادرات با لوله و آل‌ان‌جی و تدارک زیرساخت عظیم فکر کنیم. ما باید تامین‌کننده بزرگ گاز و هاب منطقه باشیم به شرطی که با تدوین راهبرد استراتژی بتوانیم خسارت‌های وارد شده تا به امروز را جبران کنیم و در کنار بازیگرانی مثل روسیه نقش بزرگی بازی کنیم. به هر حال امروز ترکیه از هر فرصتی استفاده می‌کند که واقعا بتواند جایگزین انرژی ما و کشورهای منطقه باشد و در این زمینه موفقیت هم داشته است. جنگ قره‌باغ نیز توانست برنامه‌های از قبل طراحی شده این کشور را به اجرا برساند تا امروز نقشه راه خود را تحقق بخشیده و منجر به کاهش نقش ایران در حوزو انرژی در منطقه شمال غرب شود.

اکنون استرژیتست‌های ایران باید نگاه راهبردی داشته باشند تا در منطقه سهم بیشتری را از تبادلات انرژی به خود تخصیص دهیم، می‌توانیم گاز را از طریق عراق به سوریه و مدیترانه و سپس از دریای سیاه به اروپا ببریم اگر منفعلانه عمل کنیم، علاوه بر نخجوان، در آینده عراق نیز گاز خود را از ترکیه؛ و پاکستان و افغانستان هم از ترکمنستان تامین خواهند کرد و ما به سمتی می‌رویم که فقط متقاضی داخلی خواهیم داشت، همانگونه که امروز هم در کشور به اندازه کل اروپا مصرف گاز داریم.

*** رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی**

ورود ایران به ساخت توربین‌های گازی سیکل ترکیبی

مجری طرح‌های نیروگاهی سیکل ترکیبی برق حرارتی از ورود کشور به ساخت توربین‌های گازی سیکل ترکیبی کلاس E خبر داد.به گزارش اقتصادسرآمد به نقل از باشگاه خبرنگاران، نصراللهی مجری طرح نیروگاه‌های سیکل ترکیبی برق حرارتی با اشاره به آخرین جزئیات ساخت نیروگاه ملی در تهران گفت: این طرح جدید در نیروگاه بعثت انجام می‌شود و قرار است اولین توربین توسط متخصصان داخلی ساخته شود.او ادامه داد: در گذشته این توربین شرکت‌هایی از جمله زیمنس و شرکت‌های آمریکایی انجام ساخته می‌شد، اما خوشبختانه با توجه به توان داخلی و شعار سال با عنوان جهش تولید اولین توربین ملی قرار است در نیروگاه بعثت ساخته شود.نصراللهی افزود: نیروگاه بعثت جز نیروگاه‌های قدیمی کشور است و قرار است که ۳ واحد فرسوده این نیروگاه بازنشسته شود و با راندمان بالا برای خاموشی‌های تابستان جایگزین شود.

گزارش «اقتصادسرآمد» از شرایط تولید انرژی بادی در ایران و جهان

بادبر وفق مراد تولید

می‌شود. از این رو بسیاری حایز اهمیت هستند. دیگر منابع انرژی مورد توجه قرار است.به گزارش اقتصادسرآمد، ایجاد ظرفیت نیروی بادی جدید سال به سال و منطقه به منطقه متفاوت است به عنوان نمونه اروپا شاهد کاهش ۳۲ درصدی ظرفیت نیروی بادی در سال ۲۰۱۸؛ در مقایسه با سال ۲۰۱۷ بود. ۱۰ کشور بزرگ‌ترین ظرفیت نیروی بادی را در جهان دارند.

در ایران، منجیل در منطقه‌ای کوهستانی در کرانه شرقی سپیدرود قرار دارد که منطقه‌ای به شدت باد خیز است. همین امر باعث شده که چندین نیروگاه بادی برای تولید برق در این شهر ساخته شود. نیروگاه‌های بادی درواقع مراکز تولید انرژی هستند که در آن‌ها به جای استفاده از سوخت‌های فسیلی از نیروی باد استفاده

برگزیده نفت ونیرو

آغاز به کار هیات ساماندهی بازارهای محلی

آب در وزارت نیرو

مدیرکل دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق وزارت نیرو گفت: هیات ساماندهی بازارهای محلی آب در این وزارتخانه آغاز به کار کرد. به گزارش اقتصادسرآمد، کمیوتر حیدری افزود: تدوین و ابلاغ نظام‌نامه

ساماندهی و توسعه بازارهای محلی آب، یکی از گام‌های بنیادی اصلاح‌ساز است.

وی ادامه‌داد: تشکیل هیات ساماندهی و راهبری بازارهای محلی آب، اهتمام جدی

وزارت نیرو برای ایجاد زمینه تحقق اهداف را نشان می‌دهد. به گفته حیدری، در نخستین جلسه هیات ساماندهی بازارهای محلی آب که با حضور اکثریت اعضا برگزار شد، دبیرخانه این هیات نیز در ستاد وزارت نیرو تشکیل و کار خود را آغاز کرد.وی با اشاره به استفاده از نظر کارشناسان و متخصصان در این زمینه گفت: علاقه‌مندان به همکاری و مشارکت در تصمیم‌سازی در این بخش (توسعه بازارهای محلی آب) می‌توانند نظر و پیشنهادهای خود را به دبیرخانه هیات (دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق) ارسال کنند.

مدیرکل دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق وزارت نیرو ابراز امیدواری کرد با به‌کارگیری موثر ظرفیت این نهاد تازه‌تاسیس و مشارکت بخش‌های مرتبط در بخش آب کشور، امکان برون‌رفت از بحران‌های ادواری آب فراهم آمده و به ارتقای هر چه بیشتر توسعه پایدار کشور منجر شود.

حیدری با اشاره به اهمیت مساله آب در کشور، ادامه‌داد: مساله آب به‌عنوان یکی از موضوع‌های ویژه و حائز اهمیت در صدر اولویت‌های برنامه ششم قرار گرفته و این توجه، متاثر از شرایط خاص کشور، کم‌آبی شدید بسیاری از مناطق، خشکسالی‌های مستمر و آثار زیان‌بار آن بر زیست اجتماعی بلندمدت تمدن ایرانی است.وی افزود: سیاستگذاری‌های بخش آب نمی‌تواند بی‌توجه به چنین شرایط و اولویتی متکی به رفتار نادرست گذشته استمرار یابد و تغییر پارادایم و نه تغییر جزئی در روش‌های جاری، می‌تواند در تسکین کوتاه‌مدت مساله و حل بلندمدت آن موثر باشد.مدیرکل دفتر سرمایه‌گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق وزارت نیرو خاطرنشان کرد: بر همین اساس تغییر نوع نگاه از مناسبات وابسته به اطلاعات زائیده از محیط کسب و کار ناکارآمد به مناسبات حاصل‌شده از محیط رقابت‌پذیر برای کشف ارزش واقعی آب و تخصیص متکی به آن در دستور قانون‌گذار (با تمرکز و تاکید بر شکل‌دهی بازارهای محلی آب در برنامه‌ها و قوانین مختلف، دولت (با تاکید بر بهبود محیط کسب و کار و توسعه رقابت) و وزارت نیرو (با اتخاذ رویه‌ها و برنامه‌های اجرایی برای اصلاح اساسی ساز و کارهای جاری) قرار گرفته‌است.

کمیود منابع آبی همواره به عنوان یک عامل محدودکننده فعالیت‌ها در اقلیم ایران مطرح بوده‌است.متوسط بارندگی در جهان در حدود ۸۶۰ میلی‌متر است و این در حالی است که متوسط درازمدت این رقم در ایران ۲۵۰ میلی‌متر است.

آبرسانی به هزار و ۶۳۸ روستا

در سال جاری

دبیر کارگروه ملی اطلاع رسانی آب و فاضلاب کشور از آبرسانی به هزار و ۶۳۸ روستا با تحت پوشش قراردادن جمعیتی معادل ۹۷۹ هزارنفر در سال جاری داد.

به گزارش اقتصادسرآمد به نقل از صدا وسیما، علی سیدزاده از آبرسانی به هزار و ۶۳۸ روستا با تحت پوشش قراردادن جمعیتی معادل ۹۷۹ هزارنفر در سال جاری خبر داد و اظهار داشت: از ابتدای سال تاکنون به بیش از ۸۰۵ روستا آبرسانی شده است که در این تعداد روستا بیش از ۵۵۳ هزار نفر از آب شرب باکیفیت وپایدار برخوردار شده‌اند. وی بایان اینکه ۸۶ درصد از روستاهای کشور از آب شرب برخوردار بوده‌اند که این رقم درحال حاضر ۷۶ درصد است گفت: ۸۵ تا ۹۰ درصد تأمین آب شرب روستاها به منابع آب زیرزمینی وابسته است که به دلیل خشک شدن این منابع ویا فرسودگی شبکه انتقال آب، تأمین آب بخشی از این روستاها با مشکل مواجه شده است که با اجرای طرح آبرسانی به تک روستاها و تکمیل مجتمع آبرسانی، اقدامات مؤثری در حل مشکل تأمین آب شرب این مناطق انجام شده‌است. دبیر کارگروه ملی اطلاع رسانی آب و فاضلاب کشوربا بیان اینکه هدف از اجرای این طرح، آبرسانی به ۲۰ هزارو ۷۷۴ روستا با جمعیت ۱۰ میلیون و ۹۰۰ هزارنفر تا پایان سال است، ادامه داد: تا پایان سال جاری بیش از ۸ میلیون و ۷۰۰ هزارنفر از جمعیت روستایی کشور به آب شرب پایدار متصل خواهند شد که این رقم در نیمه سال ۱۴۰۰ به بیش از ۹ میلیون نفر خواهد رسید.

انرژی

افزایش شمار دکل‌های نفت و گاز آمریکا

برای چهارمین ماه پیاپی

شرکت خدمات حفاری بیکرهیوز اعلام کرد که شمار دکل‌های حفاری نفت و گاز آمریکا برای چهارمین ماه پیاپی افزایش یافته‌است.به گزارش اقتصادسرآمد، شمار دکل‌های نفت و گاز آمریکا برای چهارمین ماه پیاپی افزایش یافت، زیرا تولیدکنندگان نفت شیل با بهبود قیمت نفت و باقی‌ماندن در سطوح ۴۰ دلار برای هر بشکه، از اواسط ماه ژوئن فعالیت‌های حفاری را از سر گرفتند.بیکرهیوز در گزارش روز چهارشنبه (پنجم آذرماه) خود آورده‌است که با افزایش ۱۰ دستگاه، مجموع دکل‌های حفاری آمریکا در هفته‌منتهی به ۲۵ نوامبر (چهارشنبه، پنجم آذرماه) به ۳۲۰ دستگاه رسید.این دهمین هفته در ۱۱ هفته‌اخیر است که شمار دکل‌های نفت و گاز آمریکا افزایش می‌یابد.به‌دلیل تعطیلات روز شکرگزاری ایالات متحده در روز پنجشنبه (ششم آذرماه)، بیکرهیوز آمار تعداد دکل‌های خود را چند روز زودتر از معمول اعلام کرد.

.....

روسیه در حال توسعه یک پروژه نفتی بزرگ در قطب شمال

غول انرژی روسیه موسوم به "روس نفت" در حال توسعه یک پروژه نفتی چند میلیارد دلاری است که انتظار می‌رود حضور این کشور در منطقه قطب شمال را تقویت کرده و اقتصاد روسیه را نیز توسعه دهد. به گزارش اقتصادسرآمد، غول انرژی روسیه موسوم به "روس نفت" در حال توسعه یک پروژه نفتی چند میلیارد دلاری است که انتظار می‌رود حضور این کشور در منطقه قطب شمال را تقویت کرده و اقتصاد آن را توسعه دهد.ایگور سچین، مدیرعامل شرکت روس نفت که این هفته با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه دیدار کرد، متعهد شده است که پروژه "وستوک اویل" تا سال ۲۰۲۴ تا ۳۰ میلیون تن نفت از طریق مسیر دریای شمال صادر کند.به گفته سچین، در مجموع، این پروژه نفتی، تولید، حمل و نقل و انتقال بیش از ۵۰ میلیون تن نفت در سال را در مرحله اولیه و تا ۱۰۰ میلیون تن در مرحله دوم را تضمین می‌کند.پوتین این پروژه را "عظیم و امیدوارکننده" خوانده و قبلاً گفته بود که "این (پروژه) تولید ناخالص داخلی کشور را به طور کلی افزایش می‌دهد، باعث افزایش ترافیک حمل بار در مسیر دریای شمال و البته تقویت موقعیت روسیه در قطب شمال می‌شود."

.....

از سرگیری صادرات مستقیم نفت ونز وئلا به چین

با وجود تحریم‌های آمریکا

نفتکش‌های حامل نفت ونزوئلا در حال حاضر علیرغم تحریم‌های آمریکا، مستقیم به چین می‌روند. شرکت نفت ونزوئلا تا حالا نفت خام خود را از طریق انتقال کشتی به کشتی در دریا به چین می‌فروخت. به گزارش اقتصادسرآمد، اطلاعات جمعیتیرانی و مدارک مربوط به شرکت نفت دولتی ونزوئلا نشان می‌دهد صادرات نفت خام این کشور به چین علیرغم تحریم‌های آمریکا آغاز شده‌است.شرکت نفت ونزوئلا تا حالا نفت خام خود را از طریق انتقال کشتی به کشتی در دریا به چین می‌فروخت. ولی طبق گزارش‌های رسیده، نفتکش‌های حامل نفت ونزوئلا در حال حاضر مستقیم به چین می‌روند.شرکت تانکر ترکرز که حرکت نفتکش‌ها را در آب‌های بین‌المللی ردیابی می‌کند در ماه اوت سال جاری میلادی اولین نفتکش به سمت چین را شناسایی کرد. در حال حاضر حداقل یک نفتکش در یکی از بنادر چین در حال تخلیه بار خود است و دو نفتکش متعلق به پتروچاینا هم در اوایل همین ماه نفت خام ونزوئلا را بارگیری کردند.

.....

تعطیلی همیشگی پالایشگاه شل در آمریکا

شرکت رویال داچ شل پالایشگاه کانونت در ۹۲ کیلومتری غرب نیواورلین آمریکا را به خاطر سقوط تقاضا برای محصولات پالایشی در نتیجه همه‌گیری ویروس کرونا برای همیشه تعطیل می‌کند. به گزارش اقتصادسرآمد، شرکت رویال داچ شل احتمالاً تعطیلی دائم پالایشگاه کانونت در لوئیزیانا را با ظرفیت ۲۱۱۴۶ بشکه در روز در همین هفته آغاز می‌کند. شل در پنجم نوامبر اعلام کرد نتوانسته خریداری برای این پالایشگاه در ۹۲ کیلومتری غرب نیواورلین در بخپوچه همه‌گیری ویروس کرونا پیدا کند، بنابراین احتمالاً این پالایشگاه را تعطیل می‌کند.پالایشگاه کانونت اولین پالایشگاه آمریکا در گالف کوست است که به خاطر سقوط تقاضا برای محصولات پالایشی در نتیجه همه‌گیری ویروس کرونا برای همیشه تعطیل می‌شود. ۸ پالایشگاه دیگر در آمریکای شمالی در خطر تعطیلی قرار دارند.همه‌گیری ویروس کرونا تقاضا برای سوخت را ۳۰ درصد کاهش داده و تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند ۴.۷ میلیون بشکه در روز طی ۵ سال آینده از تقاضای جهانی برای سوخت کم شود.

.....

توقیق مذاکرات غیر رسمی ائتلاف اوپک پلاس

مذاکرات غیررسمی اوپک پلاس درمورد افزایش تولید از اول ژانویه سال آینده میلادی یا ادامه کاهش تولید، یک روز به تعویق افتاد.به گزارش اقتصادسرآمد، ائتلاف اوپک پلاس مذاکرات غیررسمی و غیر حضوری خود را در روز یکشنبه برگزار می‌کند، یعنی یک روز دیرتر از برنامه اعلام شده. این مذاکرات قبل از اجلاس اصلی که برای هفته آینده برنامه ریزی شده برگزار می‌شود.اعضای ائتلاف اوپک پلاس درموردافزایش تولید از اول ژانویه سال آینده میلادی یا ادامه کاهش تولید در بخپوچه ضعف تقاضا و رکود ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا مذاکره می‌کنند.نامه سازمان کشورهای صادرکننده نفت نشان می‌دهد الکساندر نواک، معاون نخست وزیر روسیه در مذاکرات غیر رسمی کمیته مشترک وزارت‌ی نظارت بر قرارداد کاهش تولید شرکت خواهد کرد.نواک تا اوایل همین ماه وزیر انرژی روسیه بود و تلاش‌های این کشور برای حفظ روابط نزدیک با اوپک وامضای قرارداد کاهش تولید را هدایت می‌کرد.بدنبند عربستان در این مذاکرات، عبدالعزیز بن سلمان، وزیر نفت این کشور خواهد بود.